

Posudek vedoucího diplomové práce

Název práce: Zdravotní péče související s těhotenstvím a porodem u cizinek z nečlenských zemí EU v ČR

Jméno studenta: Bc. Barbora Kloučková

Studijní obor: Řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích, UK
v Praze: Fakulta humanitních studií - navazující magisterský studijní obor

Aktuálnost tématu:

Autorka si pro svou práci zvolila vysoce aktuální a často diskutované zdravotně-politické téma, které úzce souvisí s politikou i praxí integrace cizinců (migrantů) do české společnosti. Přesto, že v mnoha ohledech je integrační politika v ČR úspěšná (například v oblasti vzdělávání dětí cizinců), jedním z dlouhodobě nevyřešených cílů integrační politiky je zajistit rovný a ne-diskriminační přístup cílové integrační skupiny cizinců ke zdravotní péči, což jsou cizinci z tzv. třetích zemích (mimo EU), kteří v ČR dlouhodobě pobývají. Je však známo, že v ČR existuje legislativně zakotvená nerovnost v přístupu k veřejnému zdravotnímu pojištění, týkající se části migrantů ze třetích zemí. To pak znamená, že tato skupina je oproti ostatním při čerpání zdravotní péče znevýhodněna. Komerční zdravotní pojištění, které musí dotčení migranti povinně uzavřít, jim totiž negarantuje zajištění veškeré potřebné zdravotní péče. V běžném životě to pro mnohé z nich přináší řadu neřešitelných ekonomických i zcela praktických problémů, které často nejsou sto bez cizí pomoci zvládnout, a které se netýkají jenom jich samotných, ale také zdravotnických pracovníků. K nejvíce znevýhodněným a zranitelným pak patří těhotné ženy, včetně jejich novorozených dětí. Autorka poukazuje na skutečnost, že zajištění péče o těhotné cizinky a jejich novorozené děti představuje oblast, která v komerčním zdravotním pojištění není jasně vymezena a stávající situace umožňuje komerčním pojišťovnám postupovat tak, aby maximalizovaly své zisky, a to bez ohledu na důsledky tohoto přístupu pro cizinky i pro zdravotnická zařízení v ČR.

Cíle práce a jejich naplnění: Autorka si kladla za cíl popsat, analyzovat a identifikovat dostupnosti zdravotní péče a její praktické naplňování u migrantek pocházejících ze třetích zemí, které v ČR otěhotněly a posléze také porodily dítě. Cílem bylo zejména identifikovat, popsat a analyzovat existující problémy a jejich dopad na migrantky samotné a důsledky pro zdravotnická zařízení. Tento cíl se jí podařilo kvalifikovaně splnit.

Metodologie:

Práce má charakter studie s využitím analytických a kvalitativních metod. S ohledem na cíle práce a výzkumné otázky lze konstatovat, že autorka vhodně zvolila kombinaci analytických metod a

empirického zkoumání problematiky. Empirická část reprezentuje hloubkové polo strukturované rozhovory s 12 respondentkami, jejichž výběr splňoval daná kritéria. Výsledky zpracovala s použitím kvalitativní analýzy dat z provedených hloubkových rozhovorů.

Obsah práce: Práce je rozdělena na teoretickou a empirickou část, které proporcionálně pokrývají danou problematiku a jsou vzájemně dobře provázané. Ve dvou teoretických částech popsala systém zdravotní péče v ČR, včetně vyčerpávajícího přehledu zdravotnické legislativy s důrazem na objasnění právního nároku migrantek ze „třetích zemí“ na zdravotní péči, a to s důrazem na těhotenství a porod v ČR. Součástí je ucelený přehled systému perinatální péče v ČR, který takto popsán a vysvětlen nelze najít v žádné dostupné literatuře. Druhá část reprezentuje nastin problematiky migrace v ČR včetně související legislativy, opět se zaměřením na cizince z nečlenských států EU. Obě části jsou popsány přehledně a systematicky, v rozsahu, který odpovídá diplomové práci. Stěžejní je empirická část. Autorka popsala a vysvětlila cíle i metodologii provedeného šetření; výsledky jsou zpracovány v souladu s použitou metodologií adekvátně; v příloze najdeme pro ilustraci ukázkou přepisu rozhovorů s jednou z respondentek. V závěru navrhla několik zcela konkrétních doporučení k odstranění zjištěných nedostatků v perinatální, porodní i poporodní péči u cizinek pocházejících ze zemí mimo EU. Klíčovým se jeví odstranění stávajícího výrazného znevýhodnění cizinek ze třetích zemí včetně jejich novorozeneckých dětí, odkázaných na komerční pojištění, a to v ideálním případě jejich zařazením do veřejného zdravotního pojištění, případně lepší regulací komerčního zdravotního pojištění pro těhotné cizinky v ČR, které autorka konkretizuje.

Autorce lze vytknout pouze to, že v seznamu literatury není uveden žádný zahraniční pramen, ačkoliv problematika migrace má zásadní mezinárodní rozměr. Je sice logické, že vzhledem k tématu se opírá především o domácí zdroje, nicméně mezinárodní ho kontext by práci mohl obohatit.

Formální náležitosti a gramaticko-stylistická úprava:

Formální stránka práce je na velmi dobré úrovni. Práce je napsaná čtivým a srozumitelným způsobem, autorka prokázala velmi dobrou stylistickou dovednost a dobrou slovní zásobu. Citace jsou uváděny správně.

Celkové hodnocení práce:

Práce zcela splňuje požadavky kladené na diplomové práce. K jejím přednostem patří komplexní a přehledné zpracování dané problematiky, které je v této podobě u nás ojedinělé. Východiska i

závěry diplomové práce představují kvalifikovaný příspěvek do právě probíhající veřejné diskuse ohledně úpravy zdravotního pojištění cizinců. Doporučuji proto, aby autorka na základě diplomové práce připravila článek, který by byl publikován v některém z domácích odborných časopisů. Doporučuji ohodnotit známkou „výborně“.

PhDr. Helena Hnilicová, PhD
Ústav veřejného zdravotnictví a medicínského práva
Univerzita Karlova
1.lékařská fakulta

v Praze, 27.1.2015